

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного
виховання та диригування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА РОБОТИ В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

Спеціалізація 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними
спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “4” вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика роботи в дошкільному закладі
Викладач	Бардашевська Ярослава Миколаївна
Контактний телефон викладача	0666069982
E-mail викладача	yaroslava.bardashevaska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	12 кредитів ЄКТС, 360 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	8

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні знання у галузі музичного виховання дітей дошкільного віку; закономірності процесу музичного розвитку дошкільників та умови музично-педагогічної роботи з ними.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння майбутніми фахівцями основних понять, положень, теорій, методик та методів, на засадах яких базується та відбувається процес музично-естетичного виховання, навчання та розвитку дітей раннього і дошкільного віку; усвідомлення та практична реалізація теоретичних, методичних і практичних основ щодо проведення різних форм роботи з дітьми у галузі музичного виховання.

Основними цілями вивчення дисципліни є :

- оволодіння майбутніми педагогами основними поняттями, завданнями та змістом навчальної дисципліни;
- формування стійкого інтересу до навчальної дисципліни, усвідомлення пріоритетності здійснення музичного виховання дітей;
- виховання культури спілкування з дітьми молодшого та старшого дошкільного віку;
- формування у студентів позитивної мотивації до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності.

- усвідомлене засвоєння студентами змісту, організаційних форм та методів виховання і навчання дітей раннього та дошкільного віку з метою різнобічного виховання і формування особистості дитини;
- формування у студентів вміння застосовувати в навчально-виховному процесі у дошкільних навчальних закладах надбань класичних і сучасних педагогічних досліджень, новаторських ідей;
- розвиток самостійності, творчої активності студентів;
- формування у студентів практичних умінь і навичок щодо музичної діяльності та проведення всіх організаційних форм роботи з музичного виховання;
- розширення загальнопедагогічного і загальнокультурного світогляду студентів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до спілкування українською мовою як усно так письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність проявляти ініціативу та генерувати нові ідеї (креативність)

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку учнів, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в базових закладах освіти.

ФК 1. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методиці викладання музичного мистецтва.

ФК 7. Здатність стисло викладати власні судження та відтворювати їх аргументовано і грамотно у письмовій формі; здатність самостійно опрацьовувати науково-методичну та музикознавчу літературу та застосовувати їх у власній практичній діяльності.

ФК 9. Володіння основними психолого-педагогічними комунікативними аспектами, що сприяють продуктивній творчій діяльності дитячого колективу.

ФК 10. Здатність будувати індивідуальну освітню траєкторію в системі безперервної педагогічної освіти; застосовувати сучасні технології психолого-педагогічного діагностування в галузі педагогіки мистецтва та сучасні інформаційні технології в галузі.

ФК 13. Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі; демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

ФК 14. Здатність організовувати освітній процес на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в спеціалізованих закладах мистецької освіти.

Результати навчання:

ПРН 2. здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми, вміння здійснювати педагогічні, навчально-виховні завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

ПРН 5. Знання хореографічної термінології рухів і вправ; вміння активізувати та розвивати творчі здібності дітей засобами музичної виразності, відображення їх у рухах.

ПРН 6. Вміння використовувати знання, вміння і навички зі спеціалізованих дисциплін в процесі вирішення практичних завдань та проходження педагогічної практики

ПРН 7. Володіння навичками самостійної роботи з фаховою літературою та навчально-художнім репертуаром.

ПРН 10. Готовність до свідомої педагогічної та виконавської діяльності, до планування виконавського та педагогічного процесу.

ПРН 11. Вміння аранжувати вокально-інструментальні твори для будь-якого складу хору.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	38
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	302

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V- VI	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	III	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Предмет, завдання і значення методики музичного виховання в дошкільному закладі.	2		18
Тема 2. Система, види та форми музичного виховання в закладі дошкільної освіти	2	2	25
Тема 3. Принципи, методи і прийоми музично-естетичного виховання, навчання і розвитку дітей.	4		22
Тема 4. Значення слухання та сприймання музики для музичного розвитку дошкільників	4	2	20
Тема 5. Співи - основний і найдоступніший вид музичної діяльності дітей дошкільного віку.	4	2	21
Тема 6. Музично - ритмічні рухи як засіб музичного самовираження.	2	2	19
Тема 7. Гра на дитячих музичних інструментах як вид колективної діяльності дітей.	2	2	22
Тема 8. Заняття – основна організаційна форма музичної діяльності в дитячому дошкільному закладі.	4	2	20

Тема 9. Значення, зміст самостійної музичної діяльності дітей	2		19
Тема 10. Зміст і значення розваг у дитячому садку Види розваг.	2	2	20
Тема 11. Історія і стан музичного виховання дитини на різних етапах розвитку суспільства	2	2	22
Тема 12. Поняття «музикальність» та її структура.	2		21
Тема 13. Індивідуально-диференційований підхід до музичного виховання дітей дошкільного віку.	2	2	20
Тема 14. Дитячий музичний фольклор та його жанри.	2	2	22
Тема 15. Роль і місце музичного керівника у забезпеченні процесу музичного виховання у дошкільному закладі.	2		19
ЗАГ.:	38	20	302

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів (оцінки за практичні заняття – від 5 балів, за контрольну тестову роботу – 15 балів). Екзамен - 50 балів. Студент повинен виконати підсумкову контрольну (тестову) роботу для перевірки сформованої фахової компетентності.
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи виконуються самостійно з використанням цифрових інструментів та різного медіаконтенту. На письмові контрольні роботи виносяться питання, опрацьовані на лекціях та самостійно. Контрольні

	роботи виконуються у формі тестів, письмових теоретичних питань чи творчої письмової роботи.
Семінарські заняття	
Умови допуску до підсумкового контролю	До здачі іспиту допускаються студенти, які: - не мають академзаборгованості з навчальних предметів; - виконали всі практичні завдання, зокрема ті, що стосуються самостійної роботи; - опрацювали теоретичний матеріал та рекомендовану літературу; - здали всі поточні види контролю.
Підсумковий контроль	У 5 семестрі- екзамен; фориа здачі – усна; у 6 семестрі – екзамен; фориа здачі - усна

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: мають бути виконані самостійно, творчо у відповідності до норм сучасної української мови. Обов'язковим є написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначені у Положенні про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять: є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекційні та практичні заняття курсу. Студент, який допустив пропуск заняття, зобов'язаний після виходу на навчання подати на кафедру інформацію щодо причин пропуску. Відпрацювання пропущених занять виконується у повному обсязі (година за годину) за індивідуальним графіком, погодженим із завідувачем кафедри та викладачем.

Неформальна освіта: Форми неформальної освіти: очна -(тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна- (дистанційні курси, вебінари).

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні / Конц. засади: О.Л.Кононко, Л.Ю.Корміліцина. Авт.кол-в: Артемова Л., Баглаєва Н., Белкіна Е., Богуш А., Буркіна Н., Вільчковський Е., Глухова Н., Гончаренко А., Кононко О., Копейкіна О., Корміліцина Л., Лаврентьєва Г., Лисенко Н., Муратова В., Науменко Т., Плохій З., По-німанська Т., Раратюк Г., Шевчук А. Київ : Ред. ж-лу „Дошк. вих". 1999. С. 11-52.
2. Ветлугина Н. А. Музыкальное воспитание в детском саду. М.: 1981. 240 с.
3. Ветлугина Н. А. Музыкальное развитие ребенка. Москва: Просвещение, 1968. 300 с.
4. Ветлугина Н. А. Музыкальный букварь. Москва : 1989. 140 с.
5. Ветлугіна Н. О. Музичний розвиток дитини. Київ : Музична Україна, 1978. 256 с.
6. Зінич Р.Т., Кукловська В.Г., Рудченко І.М., Шоломович С.М. Методика музичного виховання в дитячому садку. Київ : Муз. Україна, 1979. 265с.
7. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). Освіта. 1993. № 44—46. С. 2
8. Дитина. Програма виховання і навчання дітей від 3 до 7 років / Наук, кер-во: О.В.Проскура, Л.П.Кочина, В.У.Кузьменко. Автор, кол-в. - 2-ге вид., доопр., доповн. Київ : Богдана, 2003.
9. Дитина і світ музики. Програма і метод, рекомендації / Укл. С.І.Науменко. К.: РМК, 1992.
10. Закон України "Про дошкільну освіту". Освіта України. 2001. № 33.
11. Концепція дошкільного виховання в Україні /Артемова Л.В., Борисова З.Н., Мороз О.Г. та ін. /Наук. кер. колективу Л.В.Артемова. Київ : Освіта, 1993.
12. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні /Наук. ред. О.Л.Кононко. Київ : Ред. ж-лу «Дошкільне виховання», 2003.
13. Малятко: Програма виховання дітей дошкільного віку /Наук, керівник авт. кол-ву З.П.Плохій. - Вид. 2-ге, доопр., допов. – Київ : Педагогічна думка, 1999.
14. Методичні рекомендації до програми розвитку та виховання дитини раннього віку «Зернятко» /Під ред. О.Л.Кононко. Київ : Кобза, 2004.
15. Методика музичного виховання в дитячому садку / за ред. С. М. Шоломович. Київ : Музична Україна, 1974. 192 с.
16. Науменко Т.И. Музыкальное воспитание детей раннего возраста в дошкольных учреждениях: Метод.пос. К.: ЗОИУУ, 1993.
17. Паскевич Н. Д. Методичний посібник «На допомогу студенту-практиканту». Чортків, 2014 р. 58 с.
18. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навч. посібник. Київ : Академвидав, 2004. Розділ 3.6.

19. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля». Тернопіль.: Мандрівець, 2017.
20. Романюк І. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 280 с.
21. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти [Текст]. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.
22. Шевчук А.С. Прилучаємо дітей до музичної скарбниці // Дитина: Метод, рек. до програми виховання і навчання дітей від 3 до 7 років. - 2-ге вид., доопр., доповн. Київ : Богдана, 2004. С. 167-184.
23. Шевчук А.С. Прилучаємось до музичної скарбниці // Дитина: Метод, рек. виховання і навчання дітей 3-го року життя. - Проскура О.В., Кузьменко В.У. та ін. Київ : КМІУВ ім. Б.Грінченка, 2001. С. 52-64.

Допоміжна

24. Борисова О.О. Розвиток основних музичних здібностей у дітей дошкільного віку через навчання гри на дитячих музичних інструментах // Психолого-педагогічні проблеми дитинства: Наук.-теор. зб. II-ХДІІУ ім. Г.С.Сковороди: Спец. вип. №3: Психологія. Педагогіка. Персяслав-Хмельницький, Нірмала, 2003. С. 243-247.
25. Верстюк А. Музика – помічник у вихованні дітей. Обдарована дитина. 2009. № 4. С. 55–60.
26. Вільчковський Е., Денисенко Н., Шевченко Ю. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2011. 128 с.
27. Власова О.Б. Музичні розваги в днз як передумова організації музично-дозвілєвої діяльності з учнями початкової школи. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013 – Випуск 110. С. 119-121. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/j-pdt/VchdpuP-201311037pdf>
28. Горшкова Е. О. О формировании музыкально-двигательного творчества в танце. Дошкольное воспитание. 1991. № 12. С. 47-55.
29. Дверій Р. Музично-дидактичні ігри. Мистецтво та освіта. 2007. № 1, 2.
30. Дікуша О. С. Як вчити дітей розуміти класичну музику засобами творчих вправ. Обдарована дитина. 2009. № 9. С.50-53.
31. Еманова З. Г. Формування досвіду музично-виконавської діяльності у старших дошкільників : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.02 / Еманова З. Г. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. К., 2011. 20 с.
32. Кабалевский Д. Б. Как рассказывать детям о музыке. М., Педагогика, 1989.
33. Короткова Л. Воспитание у дошкольника осознанного отношения к слушанию музыки // Дошк-ое воспитание. 1989. № 12.
34. Каспрук І. Свята і розваги в дошкільному навчальному закладі: методичний посібник. Львів: «Растр-7», 2015. 100с.

35. Катрук А. Формування творчих здібностей дітей за допомогою музично-ритмічних рухів. Музичний керівник. 2015. №4. С. 4.
36. Левчук Я. Українські народні дитячі інструменти: гра музикою чи музикування грою. Музичний керівник. 2013. № 3. С. 4.
37. Науменко Т. Музичне виховання дошкільників засобами українського фольклору. АПН України, інститут педагогіки. –Київ, 2008. 115 с.
38. Науменко С. І. Музично-естетичне виховання дошкільнят. Київ : 1996. 160 с.
39. Орф К. Система детского музыкального воспитания. Москва : 1971. 238 с.
40. Онищук І. А. Розвиток творчого самовираження дошкільників у музичній діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Онищук І. А. ; Ін-т пробл. виховання НАПН України. Київ, 2012. 20 с.
41. Погрібняк Н. В. Розвиток основ художньо-естетичної культури в дітей дошкільного віку як складова життєтворчості. Запоріжжя: Ліпс, 2007. с. 213
42. Самбор Л. Музично-дидактичні ігри на музичних заняттях. Музичний керівник. 2014. №11. С. 4-10.
43. Суховерська О. Рухливі забави та ігри: З мелодіями й примовками. Львів: Свічадо, 2007. 124 с.
44. Степанова Т. М., Лісовська Т. А. Індивідуально-диференційований підхід до музичного виховання дітей старшого дошкільного віку. Монографія. Київ : Видавничий дім «Слово», 2012. 256с.
45. Сухомлинский В.А. Сердце отдаю детям. Рождение гражданина. Письма к сыну. Київ : Радянська школа, 1985.
46. Тарасова К. В. Онтогенез музыкальных способностей. Москва : Педагогика, 1988.
47. Теплов Б. М. Психология музыкальных способностей. М.-Л.: АПН РСФСР, 1947.
48. Шевченко Ю. М. Сприймання дітьми класичної української музики як чинник розвитку музичного слуху. Дошкільна освіта. 2003. № 2. С. 75 – 78.
49. Шевчук А.С. Вплив музичного, хореографічного та театрального мистецтва на виховання особистості дитини. Дитячий садок. 2003. № 20 (212). С. 7.
50. Шевчук А.С. Розвиток дошкільнят у музично-руховій діяльності: Навч.-метод. посіб. Київ : Вид. дім „ІПкі і сні і”: Вид. Л.Галіцина, 2006. 128 с.
51. Шевчук А.С. Сучасні підходи до організації музичної діяльності дітей Дошкільне виховання. 2000. № 2. С. 6-7.
52. Шевчук А.С. Сучасні підходи до організації свят і розваг. Дошкільне виховання. 2000. № 3. С. 5-7.
53. Шуть М. Музичне оформлення дитячого свята. Музичний керівник. 2013. №7. С. 4-9.

54. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа /Сост. и ред. Л.А.Баренбойма. Москва : Сов. композитор, 1978.
55. Эстетическое воспитание в детском саду /Под ред. Н.А. Ветлугиной. Москва : Просвещение, 1978.
56. Юцевич Ю.Е. Словник музичних термінів. Київ : Музична Україна, 1988.

Викладач:
Ярослава БАРДАШЕВСЬКА
доцент кафедри методики музичного виховання та диригування